

RTU studiju kurss "Bērna attīstības fizioloģija un slimības"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0067
Nosaukums	Bērna attīstības fizioloģija un slimības
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Gundega Tomele - Doktors, Docents
Mācītspēks	Inga Petermane - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes, lai novērtētu bērna attīstības atbilstību vecuma normām un izprastu slimības un to attīstību, kuru ietekmē var veidoties dzirdes, runas un valodas attīstības traucējumi.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Iegūt zināšanas par bērna attīstību, to ietekmējošiem faktoriem, profilaksi, kā arī slimībām, kuras var kavēt bērna valodas attīstību (izņemot nervu sistēmas slimībām un galvas smadzeņu traumu rezultātā iegūtām slimībām). Studiju kursa uzdevumi: Nodrošināt iespējas apgūt teorētiskās zināšanas par bērna attīstību un slimībām kopsakarībā ar indivīda un sabiedrības mijiedarbības un klientu personības attīstības izpratni.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Semināri, diskusijas, situācijas uzdevumi – patstāvīgais darbs balstās uz studenta padziļinātu mācību materiālu izpēti, studējot pieejamos literatūras avotus, prezentācijām, zināšanu nostiprināšanu, veidojot secīgu saikni ar nākamo nodarbību saturu.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: - Čirko A., & Kalniņa I. (2019). Fiziskās un garīgās attīstības novērtēšana bērnam vecumā no vienas nedēļas līdz pieciem gadiem. Metodiskie materiāli. Rīga. Pieejams https://www.talakisglitiba.lv/sites/default/files/2020-01/109_Fiz.%20gar.att%C4%ABst.nov%C4%93rt.pdf - Geske, R. (2005). Bērna bioloģiskā attīstība. Rīga: RaKa. - Grūtniecība un infekcijas. (2015). Klīniskās rekomendācijas. Rīga. Pieejams https://www.ginasoc.lv/uploads/content/Vadl%C4%ABnijas/infekcija_grutnieciba_2015.pdf - Vīksna, L. (2011). Infekcijas slimības. Rīga: Medicīnas apgāds. - Pētersons, A. (red.). (2005). Bērnu ķirurģija. Rīga: Nacionālais apgāds. - Tellis, M. G., & Manasco, M. H. (2023). Fundamentals of Anatomy and Physiology of Speech, Language, and Hearing. Plural Publishing. Papildu / Additional: - Raščevska, M. (red.). (2024). Psiholoģiskās novērtēšanas skrīninga instrumentu komplekta izstrāde bērnu agrīnās attīstības risku atpazīšanai. 1. sējums. Skrīninga konstruktīva teorētiskais pamatojums un attīstības veicināšanas intervencu pieejamība. Kolektīva monogrāfija. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. - Retās slimības. (n. d.). Pieejams https://www.spkc.gov.lv/lv/retas-slimibas?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F - Vadlīnijas bērnu agrīnai funkcionēšanas novērtēšanai. (2011). Pieejams https://www.spkc.gov.lv/lv/registretas-2011gada/4fd987f61ff8e1.pdf - Vadlīnijas bērnu un pusaudžu attīstības izvērtēšanai. (n. d.). Pieejams https://www.tip.edu.lv/media/files/PII_mat_Vadlinijas_izvert.pdf Citi informācijas avoti / Other sources of information: Žurnāli "Doctus", "Ārsts.lv" u. c.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Izpratne par anatomijas, fizioloģijas, bioloģijas pamata jautājumiem (vidusskolas zināšanu līmenis). Ievads logopēdijā un logopēdijas vēsture

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Konceptija – "vesels bērns". Bērna fiziskā attīstība dažādos vecuma periodos Bērna augšana un attīstība. Bērna attīstības komponenti. Bērna attīstības periodi. Bērna attīstību ietekmējošie faktori. Bērnu fiziskā attīstība – augšana, dažādos attīstības periodos, tās novērtēšana. Kaulu-muskuļu sistēmas funkcionālās attīstības īpatnības.	8	10	4	14
Praktiskais darbs Situācijas uzdevumi – bērnu fiziskās attīstības un augšanas novērtēšana.				

2. temats. Bērnu sistēmu funkcionālā attīstība. Dzimumaattīstība Bērnu sistēmu funkcionālās īpatnības dažādos attīstības periodos un to attīstību nodrošinošie pasākumi. Bērnu dzimumaattīstība. Praktiskais darbs Seminārs – diskusija par pazīmju atpazīšanu un attīstību nodrošinošajiem pasākumiem. Vitālo rādītāju noteikšana.	4	8	2	10
3. temats. Bērnu psihomotorā attīstība Bērnu psihomotorā un sociālā attīstība dažādos attīstības periodos, tās novērtēšana. Sensorās sistēmas nozīme bērna attīstībā. Profilakse, tās veidi. Praktiskais darbs Situācijas uzdevumi – bērnu fiziskās attīstības novērtēšana. Apkopot bērnu nespecifisko profilaksi nodrošinošos pasākumus.	4	6	2	8
4. temats. Valodas traucējumu cēloņi. Dzirdes traucējumi, kas saistīti ar prenatāliem riska faktoriem Dzirdes traucējumu riska faktoru iedalījums, mūsdienu agrīnās diagnostikas iespējas. Dzirdes traucējumi saistīti ar prenatāliem riska faktoriem – pārslimotās mātes infekciju slimības un to izpausmes bērnam (masaliņas, vējbakas, herpes vīrusa infekcija, gripas vīrusa infekcija, citomegalovīruss, toksoplazmoze, sifiliss). Iedzimtās slimības – pārmantotie faktori, endokrīnās slimības (iedzimta hipotireoze), iedzimtās vielmaiņas slimības (fenilketonurija, galaktozemija), celiakija. Hromosomālās slimības (Dauna sindroms, Edvardsa sindroms, 13. hromosomas trisomija, Kleinfeltera sindroms, Ternerā sindroms, Prādera Villija sindroms, lūpu un aukslēju šķeltnes). Retie sindromi. Rēzus faktora nesaderība. Praktiskais darbs Seminārs – diskusija par prenatālajiem riska faktoriem slimību attīstībā, pazīmju atpazīšanu un iespējamo risku mazināšanu. Situācijas uzdevumi.	8	12	4	16
5. temats. Valodas traucējumu cēloņi. Dzirdes traucējumi saistīti ar perinatāliem riska faktoriem Neiznēsāti bērni ar zemu dzimšanas svaru (zem 1500 gramiem). Jaundzimušie ar smagu asfiksiju. Medikamentu un ķīmisko faktoru izraisītie traucējumi bērna attīstībā. Praktiskais darbs Seminārs – diskusija par pazīmju atpazīšanu un iespējamiem preventīviem pasākumiem risku mazināšanā. Situācijas uzdevums.	4	8	2	10
6. temats. Valodas traucējumu cēloņi. Dzirdes traucējumi saistīti ar postnatālo periodu Akūtas augšējo elpošanas ceļu slimības un to komplikācijas. Alerģiskās elpošanas ceļu slimības (respiratorās alerģozes). Balsenes slimības (balsenes papilomatoze, svešķermeņu aspirācija). Bērnu infekciju slimības (epidēmiskais parotīts, masalas). Praktiskais darbs Seminārs – diskusija par specifisko profilaksi, tās nozīmi riska faktoru mazināšanā. Situācijas uzdevums.	4	8	2	10
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Pārzina terminus – bērna augšana un attīstība, ir zināšanas par attīstību ietekmējošiem faktoriem un dažāda vecuma bērnu attīstības īpatnībām, ir izpratne par profilakses pasākumiem. 2. Ir zināšanas par to slimību simptomiem, kuras pārslimojot, bērnam var veidoties dzirdes, runas un valodas attīstības traucējumi, kā arī izprot galvenos šo slimību attīstības iemeslus, diagnostikas un ārstēšanas iespējas.	Seminārs – diskusija. Pozitīvs vērtējums – ir zināšanas par attiecīgās tēmas jautājumiem. Eksāmens: noslēgumā, teorētiskās zināšanas.
PRASMES: 1. Prot atpazīt bērna attīstību ietekmējošos faktorus un bērnības periodu attīstības īpatnības, nosaka profilakses pasākumus. 2. Izmanto iegūtās zināšanas, lai skaidrotu galvenos bērnu slimību attīstības iemeslus un atpazītu slimību pazīmes, analizētu to saistību ar dzirdes, runas un valodas attīstības traucējumiem, skaidrotu galvenās diagnostikas un ārstēšanas iespējas.	Situācijas uzdevumi – students atpazīst situāciju, izprot to. Eksāmens: noslēgumā, teorētiskās zināšanas.
KOMPETENCE: 1. Spēj analizēt intrauterīnā perioda ietekmi uz bērna attīstību, novērtēt bērna attīstības atbilstību vecuma normām. 2. Ir zināšanas par bērnu slimībām, kuras slimojot vai pēc pārslimošanas var veidoties dzirdes, runas un valodas attīstības traucējumi.	Situācijas uzdevumi – students atpazīst situāciju, analizē to. Eksāmens: noslēgumā, teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Semināri – diskusijas	20
Situācijas uzdevumi	20
Eksāmens	60
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	